

HAD.

Brněnský román
od
JOSEFA MERHAUTA.

Viděla ho v tu chvíli tak ráda. Takové teplo bylo v jeho přítomnosti. Přestalo se jí stýskat, v duši se jí vyjasnilo, a na rtech jí utkvělo usmívání. Ano, byl to milý člověk. Nemohl nikdy ve svém postavení býti předmětem její touhy—ale přítelem, důvěrníkem, kamarádem by ho chtěla mít!

Tak si myslela, když seděla za chvíli po tom s Králem, se studenty a Majznerovou u stolu a pila čaj, který panímáma připravila. Červený, rumem silně páchnoucí nápoj byl připraven na počest Královi. Bylo znát ze všeho, jak studenti i Majznerová s ním zacházeli, že je tu hostem velice vítaným a váženým. Král poslal Poldu pro zákusky k cukráři, koupil šunku a rum.

Dvěma studentům, kteří nápadným způsobem odhalili nedostatky svých tobolek, půjčil tři zlaté. Vůbec dělalo jeho rozjařené chování dojem, že tomu člověku na penězích nic nezáleží. Kdykoli dopustil se nějaké takové rozhozavé velikomyslnosti, podíval se vždycky na Karolinu očima plnými vítězoslavné chlouby. Bylo však znát zároveň v tom pohledu, že zkoumá, jaký dojem to na děvče činí.

Karolina seděla naproti němu přes úzký a dlouhý stůl. Vedle Krále seděla paní Majznerová štuchajíc ho co chvíli svým tlustým ramenem nebo plácající mu po zádech svými naběhlými rukama.

Polda posluhovala. S obličejem tupým ostáváje chladnou i tenkrát, když pokoj studentů, v němž společnost seděla, otrásal se nejhlučnějším smíchem, přinášela plné sklenice a odnášela prázdné, aby je znovu naplnila.

Ani Johan jí patrně nerozehrál. Zacházela s ním spíše tupě, mrazivě a skoro pohrdavě než s přátelskou uctivostí jako ti ostatní. Když jí pro něco posílal dívala se vždycky na peníze, které jí položil na dlaň, mračila se a řekla mrzutě:

"Tak co zas!"

Jednou dokonce zašeptala při takové příležitosti:

"Že ho to nemrzí!"

Král, jakoby neslyšel této poznámky, a v patrném úmyslu, aby odvrátil pozornost ostatních od tohoto hrubství slečny Poldy, pta se rychle Karoliny:

"Tak už se jí nestěská?"

V té chvíli také paní Majznerová počala něco mluvit se studenty. Polda odcházel a něco mručela ve dveřích. Čaj voněl a jeho páry mísily se nad stolem s dýmem cigar, které studenti a Král kouřili. Byla to oblaka, která přehrála teplotu, omamující, pološuplavou a polosladkou vůni čajovou. Vytopená kamna sálala zářem. A z mléčné koule na lampě rozlévalo se takové teplé světlo.

V této chvíli voněného horka kdy tváře Karoliny jen zářily. Král obrátil se k ní se svojí otázkou. Podíval se na ni dlouze pevně a ohnivě. Ona neodpověděla nic, jenom opáčila jeho pohled a usmívajíc se s takovou důvěrností zakroutila lehce hlavou.

Tentéž pohled, vyměněný potají bez vědomí ostatních, s tím bezkým veselým člověkem, byl takový sladký! Bylo jí, jako by s měla něco říci o samotě, sami dva, něco důvěrného a tajného, co by neřekla nikomu jinému.

Hned potom už zase paní Majznerová mluvila s Králem a studenty žertovali s Karolinou. Ale tomu děvčeti uprostřed všeho toho hovoru sládl pořád v srdci tento pohled.

"Pane Králi, vy máte živobytí!" volal jeden ze studentů tukaše si s ním a klada patrný důraz na správnou formu svého vokativu.

"Ach Bože, pan Král! Eště bude ouředníkem ve fabrice! Uvidíte!"

"Tak?" volali studenti.
"Mám slíbeno místo ve fabrice našeho starého do kanceláře. Od nového roku snad už tam budu," vykládal Král a odfloukl hodně do výšky kotoně dýmu. Díval se chvíli, nahnul hlavu do vzduchu, za tím dýmem, a potom rychle zase snesl svoje oči na Karolinu.

Někdo ze studentů dal návrh, aby hráli "černého Petra".

"To bude něco pro pana Rádlu!" poznamenala paní Majznerová, přinášejíc karty.

"To si myslím, vid', Rádlíku, to je jeho!" volal student Vácha, a všichni se smáli, dívajíc se na Rádlu.

Rádl byl nejtíší člověk ze studentů paní Majznerové. Karolině teprve teď napadlo, že on jediný ze všech posud po celý večer nepromluvil ani slova.

Byl to malý človíček, asi šestadvacetiletý, zavážit postavy, ale suché, kostnaté a bledé tváře. Oči měl víc šedivé než modré s panenkou zcela úzounkou a prořídými krátkými vlasy. A nad nízkým, krbolaty čelem měl krátce přistřížené, kartáčovitě, černé vlasy, do kterých pořád v rozpacích vjížděl všemi roztaženými prsty velké svojí pravice.

Rádl jediný ze všech mladých pánů Majznerových byl pořádným "studentem". Chodil do stavitelského kursu. Byl to tichý člověk, výměněně spořivý, šetrný a pilný. Hodně se učil, chodil pravidelně do školy a večer byl vždycky doma mimořádně zábavy popřívajíc si toliko v neděli odpoledne, kdy chodil do kavárny "Evropy" číst "Národní Listy". Čítával jen ty a to je četl vždycky několik hodin celé, dočista celé. Byl proto pravým postrachem číšníkův i ostatních hostů. Jak on na noviny padl, nepustil je více z rukou. Zažral se do nich celou svojí molovitou, vytrvalou a neústupnou houževnatostí.

Tato houževnatost už spočívala v jeho povaze, uzavřené, celkem klidné, pokojné a snášlivé. Nebyl lakotným soblíkem, ale spíše ostýchavým, světa nezkušeným, skromným dobrákem, který nikomu neublížil, nikoho vědomě neurazil, ale jsa odjakživa poukázán jen na sebe, navykl si této uzavřenosti, která ho naučila spořiti časem, penězi i slovy a city. Netoulal se, neutrácel, málo mluvil a nevyhlašoval kamarádův a přítelkyň. Řečičt neměl. Z čeho nyní jako poduchač průmyslové školy žil, byly úspory, které si nastřádával jako pracovitý řemeslník. Odjakživa mnoho četl, vzdělával se a toužil jen po jednom: aby ve svém oboru přivedl to k nejmožnější výši. Vytkl si nejprve cílem, že musí poslouchat kurs na průmyslové škole. Spořil, od úst si utrhol, přemáhal se, až nastřádával tolik, co mu stačilo na skrovné výlohy pobytu v Brně. Byl nejstarší ze všech "studentů" paní Majznerové. Svoji pilí a tichou povahou stál daleko ode všech nemaje s nimi nic společného mimo nedostačující byt. Jeho kamarádi byli všichni lehkomyšlní lidé, kteří přišli z venkova do velkého města chtějí plnou měrou, s celou návní vášní lumpajících venkovanů užít jeho pávabu, krás, i výhod i — bludišť. Kolem patnáctého,

kdy dostávali peníze z domova, bylo u paní Majznerové veselo. — Džbáný piva, celé škopyky čaje, hromady uzeného masa a svazky doutníků válely se po stole ve spinnavé a všeohotí páchnoucí směsici. To už byl takový zvyk těchto "studentů": do deseti hodin večer sedávali doma při takových nečistých hodech — a pak teprve jídlem, pitím i kouřením přemoženi dávali si otvírat domovní vrata a odcházeli společně ještě na noční dobrodružství do tmavých čtvrtí města.

Pro Rádlu to všechno nebylo. Byl sám sobě pokladníkem, který nemohl spoléhati na patnáctého, na rodiče a na nevěsty. (Jednoho ze "studentů" vydržovala na studiích jeho vesnická nevěsta.) Jeho spořitelni knížka mluvila srozumitelnými ciframi: nic více a nic méně nesměl z ní vzít, než co tak zrovna vystačilo na několik měsíců kursu. Když přicházely ostatním studentům peníze — začal se vyhýbat domovu. Tušil, že přijdou jejich "přátelské večery". Jakási trpká lítost stahovala mu srdce v takových dobách. Bylo to jakési tesklivé pomýšlení na to, že všichni mají své milé, rodiče, přátele, bratry, milenky a kamarády, kteří na ně v určitou dobu vzpomínají, jenom on že nikdy neměl a nemá nikoho, že je tak sám jako hrůska v poli.

V takových večerech, kdy oni hýřili, chodil ulicemi mysl na to všechno, s rukama vzadu skříženými, nevýslovně smutný, skoro se sizami v očích.

Někdy v takovém zmatení začel si na galerii do českého divadla.

Dnes byl výjimkou doma, protože přátelský večer přišel zcela neočekávaně. Doma se bavil s některými kamarády, s Majznerovou i Poldou jenom jediným způsobem: hrou v karty o knoflíky, nebo ve chvílích zvláště slavnostních také — o ořechy. To hrávali obyčejně maryláš, nebo černého Petra. Při takových příležitostech ještě Rádl rozvázal, rozpovídal se, rozjařil a rozesmál. Tato nevinná, nerozčilující a neškodná hra byla snad jedinou jeho radostí na světě....

Také teď, jak dán návrh na černého Petra, Rádlík nebo Rádlíček, jak mu říkali všichni, se blaženě a tak nevýslovně dobrácky usmál. Zajel si rukou do vlasů a poposedl na své stolici.

Rozdával první.

Všichni čekali, co jim padne. Karolina byla čtvrtá na řadě. Jak jí dával, podíval se na ni. Měla ruce položeny na prsou a v jakémsi sladkém zamyšlení dívala se před sebe. Oči její dívaly se v té chvíli více na neurčito než zpřímá na něho a proto se mu zdálo, že jedno z jejích velkých modrých očí je postaveno výše v ose než oko druhé. To ho dojalo zvláště tím způsobem. Tak ho napadlo, že by v tom pohledu bylo vůči němu něco nespolečného, neupřímého a chladného. Bylo to zvláštní, že ho to v tu chvíli zabolalo. Co mu bylo do toho děvčete zcela cizího, neznámého, které sem dnes přišlo, aby zítřejí odešlo do služby — tam k tomu člověku!...

A přece se ho tak divně dotklo, že tato dívka, která se na všechny a nejvíce na Krále smála, pro něho měla sotva pohledu. Je už takový vyvrženec, můj Bože, je už takový opuštěnec, že si ho nikdo nevšimne! Sedí tady — jakoby tady ani nebyl. Všichni se baví, mluví, smějí, seznamují, mají pro něho, který tu seděl mezi nimi tiše a mlčky, sotva tolik smyslu, co pro začazený obraz v koutě na stěně!...

Pokračování.

Předplácejte se na "Pokrok" 1.00 ročně.

Nejúrodnější černice ve zdravé krajině v Texas!
LACINO PRODÁVÁ NA 12 LET SPLÁTKY
ROSENBERG IMMIGRATION CO.,
ROSENBERG, TEXAS.

Willow Springs Pivovar

dává

ZELENÉ "TRADING STAMPS"

Za \$3.00 zelených Trading Stamps s každou bednou

STARS & STRIPES

(2 tucty pintových lahví) — cena

#1.25

Za \$5.00 zelených Trading Stamps s každou bednou

STARS & STRIPES

(2 tucty kvartových lahví) — cena

#2.25

Pamatujte!

Kromě toho, že dostanete nejlepší lahvové pivo, dostanete též dvojnásobnou hodnotu v zelených "Trading Stamps."

1407 Harney Street:

Objednejte si poštou neb telefonem Douglas 1806 nebo 1685.

Pro stůl.

Ti, kdož dovedou oceniti výborný stolní nápoj, přiblíží si jistě naše "GOLD TOP" lahvové pivo, jest lehké, perlivé se a řízné a jako jest zdravé, jest i chutné. Vyrobeno jest z nejlepšího chmele, vybraného ječmene a čisté vody—není v něm ani jediné přísady, jež by byla škodlivá neb nezděravá. Není to laciné pivo v ni žádném smyslu, ale jest to jedno z nejlepších, a ti, kteříž je jednou okusili, stali se řádnými našimi zákazníky.

Dodává se v bednách a sice v lahvích kvartových neb pintových. Objednejte si u svého obchodníka aneb telefonem.—Tel. Omaha 1542; So. Omaha 8.

JETTER BREWING CO., vaří a lahvojí výborné pivo
SOUTH OMAHA, NEB.

Něco

co povzbudí vaši energii a dodá vám nového života za párnaého dne, jest klesice čistého a lahodného

"METZ-OVA" piva.

Jest uznáváno všemi milovníky dobrého piva za nejlepší v trhu. Pijte "METZOVO" k vůli svému zdraví.

Tel. Douglas 119.

Metz Bros. Brewing Co. vaří a lahvojí jen výborné pivo

M. Wollstein & Co.

814 So. 10th St., Omaha, Neb., naproti Union nádraží

Velko- i maloobchodníci

lihovinami, importovanými viny a různými likéry.

Zásobí vás vždy zbožím té nejlepší jakosti a zaručeným. Zvláštní péče věnují objednávkám z venkova. Krajané z venkova, když sem přijdou a hlavně když ale odjíždí k domovům, měli by se dříve převěřit u nich o výtečné jakosti všech jejich lihovin. Ceny jsou velmi mírné. O přizeň žádá
TEL. DOUGLAS 1431. M. WOLLSTEIN & CO.

Nejstarší a nejlepší místo pro schůzku jest

ED. MAURERA RESTAURANT A HOSTINEC

v č. 1306 Farnham ul.

Pravé importované piva na čepu. Pilsenské a Mělnáckého pivovaru v Plzni v Čechách. Hobrau Munich Bavorska pivo. Pivo Anheuser-Busch a světově známé Faust získalo rozsáhlou reputaci. Kaviárna pro dny naloží se u druhé podlaže.

4017